

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. KRISBEREDSKAP 3
2. KRISLEDNINGSGRUPP 3
 - 2:1 Krisledningsgruppens uppgift 3
 - 2:2 Krisledningsgruppens medlemmar 4
3. KRISLÅDA.. 5
4. KRISPÄRM.. 5
5. ARBETSGÅNG VID AKUT KRISITUATION.. 5
 - 5:1 Instruktion för mediakontakt 7
6. EX. PÅ CHECKLISTA VID OLIKA KRISITUATIONER.. 8
 - 6:1 Hantering av dödsfall i skolan. 8
 - 6:2 Samtal kring ett dödsfall 9
 - 6:3 Dödsfall elev. 10
 - 6:4 Dödsfall personal 11
 - 6:5 Förlust av nära anhörig till elev. 12
 - 6:6 Allvarig sjukdom hos barn/elev. 13
 - 6:7 Allvarlig sjukdom hos personal 14
 - 6:8 Allvarlig olycka. 15
 - 6:9 Brand. 16
 - 6:10 Våld och hot mot elev. 17
 - 6:11 Våld och hot mot personal 18
 - 6:12 Barn avviker/försvinner 19
7. VIKTIGA TELEFONNUMMER.. 20
8. LITTERATURTIPS: Barn och ungdomar i sorg och kris.

Bilaga 1

Samtal kring ett dödsfall

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

1. KRISBEREDSKAP

Det är av vikt att skolor förbereder sig för traumatiska kriser som orsakas av plötsliga, oväntade och ovanligt svåra och intensiva händelser. För oss innebär kris: dödsfall, svår sjukdom, allvarlig olycka, brand, bombhot, våld och hot eller annan allvarlig händelse som berör barn/studerande- och eller personalgrupp.

Krissituationer skapar ångest och oro, så det är viktigt att vara förberedd.

Vanliga känslor är förvirring, lamslagenhet, hjälplöshet, ovisshet och rädsla.

I värsta fall uppstår panik. Verksamhet och vardagsrutiner rubbas och det blir svårt att koncentrera sig på arbetet och handlar det om mycket dramatiska händelser börjar rykten spridas och medierna anländer.

I förväg överenskomna modeller för hur man handlar gör det lättare att kontrollera krissituationer samtidigt som de drabbades ångest lindras. Då vet var och en hur man skall handla och var det finns hjälp att få. En handlingsmodell är som en karta som gör det lättare att agera och gå framåt i svåra situationer.

Det är bra att vara medveten om att den upprörande händelsen berör och påverkar både studerande och personal. Skolor är särskilt sårbara, eftersom barn och unga har föga eller ingen erfarenhet av hur man möter kriser.

Det kan kännas svårt att förbereda sig för situationer som ingen önskar, då krisen inträffar är det emellertid för sent att planera någonting alls, varför handlingsmodellerna skall göras upp i förväg, krisgrupp bildas och krispärm iordningställas.

Planerade insatser 2014/2015

- Framtagande av krisplan
- Inventering utrustning
- Utbildning utrustning
- Utbildning 1:a hjälpen
- Brandinspektion
- Praktisk brandövning ”öppen” ht 2013, samt ”spontan” vt 14

2. KRISLEDNINGSGRUPP

För att utveckla och upprätthålla krisberedskap och organisera krisverksamheten ska varje skola ha en krisledningsgrupp. Krisgruppen skall komma överens om den inbördes arbetsfördelningen för att undvika oreda och överlappningar.

Rektor skall leda gruppen och är ansvarig vid krissituationer. Medlemmarna i krisgruppen behöver tid tillsammans för att själva bearbeta händelsen. Gruppen bör sträva efter att vara ”ett steg före” personalen.

2:1 Krisledningsgruppens uppgift

Krisledningsgruppen ansvarar för att:

- Kontinuerligt informera skolans personal om sitt arbete.
- Se till att barn/elever och föräldrar har kännedom om skolans krisledningsgrupp. Informationen ges via skolkatalogen, skolan webbsida, elevrådet, på föräldramöten m.m.
- Göra upp en skriftlig krisplan för skolan.
- Anteckna gruppens inbördes arbetsfördelning.
- Reda ut vilka samarbetsparter som är viktiga i krissituationer.

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

- Bestämna samlingsplats och tider för krisledningsgruppsmöten och krisinformation.
- Informera barn/elever, föräldrar och samarbetsparter om krisplanen.
- Informera ny personal om krisplanen.
- Upprätthålla personalens kriskunskaper genom fortbildning.
- Organisera och leda verksamheten i krissituationer.
- Ombesörja det omedelbara behovet av andligt stöd och av eventuella fortsatta åtgärder.
- Utvärdera de åtgärder som vidtagits i krissituationer och vid behov revidera krisplanen.
- Kontinuerligt uppdatera krisplanen, förändringar i kontaktuppgifterna eller av organisation eller annat inom enheten.
- Tillse att krisledningsgruppen själv upprätthåller sina kriskunskaper genom fortbildning, ny litteratur, övning av fallbeskrivningar osv.
- Ha kännedom om och kontakt med andra skolors krisgrupper.

2:2 Krisledningsgruppens medlemmar

Rektor utser krisledningsgruppen.

Medlemmarna i krisledningsgruppen skall:

- ha goda kunskaper om kriser och krishantering
- ha god självkännedom
- känna trygghet med och förtroende för varandra
- vara mentalt förberedda att snabbt rycka in vid krissituation, även på ”obekväm arbetstid”

Krisledningsgruppen bör träffas regelbundet, minst en gång per termin, för att:

- upprätthålla och utöka kunskaper och grupp känsla
- uppdatera barn/elev- och personallistor
- revidera innehållet i krisparmen

Skolans krisledningsgrupp

Namn	Befattning	Tel arbete	Tel hem	Mobil
Johan von Gerber	Rektor GY	56240241		+460733182540
Jessica Johansson	Bitr.rektor GY	56240241		+460707648186
Madeleine Eriesson	Skolsköterska GY	56240240		
Jasmine Fares	Skolkurator GY	56240240		
Therese Fridner	Skolsekreterare	56240240		

3. KRISLÅDA

Varje förskola/skola bör ha en ”krislåda” med hjälpmedel och rekvisita som t.ex. stearinljus, ljusstake, vit duk, psalmbok, blommor, staffli till foto, pappersnäsdukar, musik-cd, uppslag till morgonsamlingar, dikter o dyl.

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

4. KRISPÄRM

På skolan ska det finnas en uppdaterad personal- och elevförteckning samt uppgifter om telefon till anhöriga/kontaktpersoner för så väl elever som för personal.

En Krispärm ska finnas på en tillgänglig plats väl känd för alla. Krisplanen och listor på barn/elever/personal skall finnas i krispärmerna samt telefonnummer till viktiga samhällsfunktioner som polis, sjukvård mm. **(Finns i pärm ovanför Skolsekreterarens skrivbord i pärm märkt krisplan och aktuellt år)**

5. ARBETSGÅNG VID AKUT KRISITUATION

1. Den som först får kännedom om händelsen ska i första hand kontakta rektor.
2. Rektor beslutar om att ev. sammankalla krisledningsgruppen.
3. Krisledningsgruppen ska samlas så snabbt som möjligt i konferensrummet. Krispärmerna ska finnas i skolsekreterarens rum och tas med av henne till samlingsplatsen.
4. Skolsekreteraren ansvarar för att dokumentera allt från början, för att underlätta planering av arbetet ”steg för steg” och för att senare kunna utvärdera arbetet. Dokumentera kort och strukturerat med datum och klockslag för viktiga kontakter, åtgärder och beslut.
5. Rektor eller utsedd person sköter all kontakt med media. Personal utanför krisledningsgruppen får aldrig ge information till media.
6. Delge varandra befintlig information och överblicka händelsen.
 - Vad har hänt? Vad vet vi säkert? Sträva alltid efter förstahandsinformation och fakta.
 - Vad behöver vi ta reda på mer om?
 - Vilka är inblandade? Förolyckade och/eller skadade, familj/närstående, syskon, kamrater, berörda vuxna på vår egen eller annan förskola/skola.
 - Vilka berörs närmast av händelsen på vår förskola/skola? Grupp/klass, lärare, annan personal, m.fl.
 - Behöver vi kalla in ytterligare personal från vår egen skola till krisledningsgruppen? Från annan skola?
 - Behöver vi ta hjälp från någon resurs utanför skolan?
7. Utse vid behov kontaktperson till familjen/närstående till den/de drabbade. Värna alltid om den/de drabbades integritet! Samråd med och tillåtelse från dessa kan behövas innan detaljerad information kan ges. Var lyhörd för och respektera den/de drabbades önskemål.
8. Planera informationen till personalen. Ge enkel och saklig information om vad vi vet just nu och ev. vad vi ännu inte vet. Endast fakta gäller samt att dämpa oro, förmedla trygghet och bekämpa ryktesspridning.

Berätta även vad som ska/kan sägas till barnen/eleverna och vad som ev. inte bör sägas samt ge en gemensam tidpunkt för den informationen.

Ge order om att ingen annan än rektor, eller en av rektor utsedd person, får uttala sig till media. Se sid 8 förslag vid mediakontakt.

Avsluta med att ge tid och plats för nästa informationstillfälle.

Detta anslås också helst skriftligt på plats där alla kan se.

Personal som inte är i tjänst skall också informeras med det medium som anses lämpligt (telefon, e-post, sms etc.)
9. Planera informationen till barnen/eleverna. Denna information ska ges efter informationen till personalen och om möjligt vid samma tidpunkt i alla grupper. Informationen bör ges av den pedagog som känner barnen/eleverna bäst.

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

Ge gärna hjälp till berörda pedagoger med enkel formulering av informationen. Det är viktigt att alla säger samma sak och förhåller sig lika gentemot barnen/eleverna.

Finns barn/elever eller grupper som kan behöva extra vuxenstöd under eller efter informationen? Barn/elever i kris bör observeras särskilt och vid behov få speciellt stöd. Finns personal som kan behöva kollegialt stöd? Personal i egen kris bör inte delta i det direkta hjälparbetet och vid behov erbjudas speciellt stöd.

10. Bryt inte skoldagen, håll gruppen/klassen samlad och låt inte något barn/elev gå hem utan information. Försäkra dig om att vårdnadshavare till berörd grupp/klass fått tillräcklig information innan barnen/eleverna lämnar skola.
11. Ordna möjligheter till samlingsstunder och samvaro för personalen, t.ex. med fika, tända ljus, och lugn musik i personalrummet under och efter arbetsdagen, en tid framöver. Använd den krislåda som finns på förskolan/skolan.
12. Planera ev. flaggning på halv stång, minnesstund, utformning av dödsannons, deltagande vid begravning, föräldramöte m.m.
13. Informera den/de drabbades familj/närstående om vad som sagts och gjorts i förskolan/skolan och vad som planeras den närmaste tiden.
Avsätt mycket tid för samtal i barn/elev- och personalgrupper.
Krisledningsgruppen måste avsätta tid för sitt eget arbete. Gruppen bör sträva efter att vara ”ett steg före” personalen. Det är viktigt att ”stöta och blöta” alla tankar och funderingar med varandra för att kunna fatta så bra beslut som möjligt.
Medlemmarna i krisledningsgruppen behöver också tid tillsammans för att själva bearbeta händelsen. Gruppen kan behöva hjälp utifrån för att klara detta.
Utvärdering av krisledningsgruppens och förskolans/skolans arbete bör ske så snart som möjligt efter det mest akuta skedet av krisarbetet.

ALLTID vid mediekontakter

Avvisa i en neutral ton och hänvisa till den som har mediaansvaret, t. ex.
”Ring rektor/VD”

- Ta god tid på dig
- Tänk efter innan du svarar
- Håll dig inom ditt eget område
- Säg om du inte vet, kan eller får svara på frågan.
- Håll dig till fakta
- Antag att allt är ”on the record”
- Var bestämt, rättvis och ärlig

källa: www.krisberedskapsmyndigheten.se

ALDRIG vid mediekontakter

- Ljuga, gissa eller ha egna teorier
- Bli upprörd eller förbannad
- Låta situationen eller reportern stressa dig.
- Använda fikonsspråk/fackspråk
- Diskutera hemligstämplad information
- Använda uttryckt ”ingen kommentar”

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

- Tala om sådant som är utanför ditt yrkesområde
källa: www.krisberedskapsmyndigheten.se

6. CHECKLISTA VID OLIKA KRISITUATIONER

6:1 Hantering av dödsfall i skolan

Planera och genomför minnesstund klassvis eller för alla tillsammans.

Symbolhandlingar är mycket viktiga. Exempel på symbolhandlingar är att läsa dikt, lyssna på musik, skriva brev, ta fram foto, rita teckning, skriva minnesbok etc.

- OBS: Flaggan hissas inte på halv stång förrän all personal och elever är informerade om dödsfallet.
- Ingen elev får gå hem ensam utan att elev och vårdnadshavare har fått information.
- Markera den avlidnes "plats" i personalrummet och/eller klassrummet med t ex ljus och duk från krislådan, foto, minnessaker, blommor, teckningar.
- Arrangera en minnesstund med symbolhandling.
- Tillåt elev och personal att delta i avskedsstund, gudstjänst eller begravning. Elev som skall delta i begravning skall ha en vårdnadshavare med sig.
- Låt en "plats" stå tom i klassrummet/personalrummet under en längre tid.
- Uppmärksamma under en tid speciella minnesdagar t ex vecko-, månads- eller födelsedag.
- Eventuellt anordnas klassbesök för vårdnadshavare.
- Håll klassamtalet i gång. Ta hjälp av krisledningsgruppen och låt tiden arbeta för er i den bearbetning som startat.
- Tänk på vikten av lång tids kontakt med hemmet.
- Ge möjlighet till samlingsstunder för personalen, t.ex. med fika och tända ljus i personalrummet efter arbetsdagens slut.

6:2 Samtal kring ett dödsfall

Låt det ta den tid det tar.

Information

- Berätta vad som hände. Tag endast med fakta, inga känslor
- Kom ihåg att när ni ger fördjupad information skall samråd ha skett med den drabbades vårdnadshavare/anhörig.
- Alla reaktioner är tillåtna.
- Ingen är tvungen att yttra sig.
- Den som pratar ska bara prata för sig själv och få prata till punkt.

Tankar och känslor:

- Vad tänker du om det som skett?
- Vad var det värsta i det som hände?
- Var det någon annan som upplevde det på samma sätt?
- Hjälp barnen sätta ord på sina känslor, uppmuntra teckningar, dikter etc.
- Vad skulle du säga om han/hon (den drabbade) hörde dig nu?

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

Sammanfattning:

- Försök visa på samstämmighet i tankar och reaktioner. ”Vi är lika.”
- Det mesta är normalt. Det är normalt att inte vara normal.
- Berätta om hur det kan kännas fram igenom.
- Hur går vi vidare?

Visa vad elever kan göra mer:

- Tala med varandra, syskon, föräldrar och vänner.
- Besöka olycksplatsen.
- Skaffa mer information.
- Skriva dagbok.
- Göra något för och kanske tillsammans med de efterlevande.
- Besöka graven.

6:3 Dödsfall elev

ÅTGÄRD	ANSVAR	PLATS
Kontakta rektor och lärare	Den som får vetskap om ett dödsfall.	
Sammankalla krisgruppen	Rektor	
Samla in information	Krisgrupp	
Kontrollera om eleven har syskon i annan förskola/skola - kontakta berörd personal	Krisgrupp utser person	
Kontakta hemmet	Polisen	
Klassen underrättas	Mentor plus en till ex från krisgruppen	
Skolans övriga klasser informeras	Krisgrupp utser person	
Minnesstund Under minnesstund hissas flaggan på halv stång	Krisgrupp (gärna i samarbete med kyrka) Vaktmästare	Lämplig lokal (kort och värdig samling där info om vad som hänt, när var och hur)
Ordna med stödgrupper vid behov	Krisgrupp	
Uppföljning	Mentor/berörd personal	
Delta på begravning	Föräldrars samtycke	

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

Begravningsdag - samla klassen	Mentor
Begravningsdag - hissa flagga på halv stång	Vaktmästare
Efter begravning - flaggan hissas i topp	Vaktmästare

6:4 Dödsfall personal

ÅTGÄRD	ANSVAR	PLATS
Underrätta personal och krisgrupp	Rektor	
Informera klassen	Mentor/lärare	
Minnesstund Flaggan hissas på halv stång	Krisgrupp Vaktmästare	
Ordna med stödgrupper vid behov	Krisgrupp	
Begravning	Rektor hör med anhöriga och informerar personal	
Begravningsdag - klassen samlas	Krisgrupp utser person	
Begravningsdag - flaggan hissas på halv stång	Vaktmästare	
Efter begravning - flaggan hissas i topp	Vaktmästare	

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

5 Förlust av nära anhörig till elev

ÅTGÄRD	ANSVAR	PLATS
Införskaffa information	Krisgrupp	Konf.rum
Information till berörd elev så fort som möjligt.	Polisen underrättar anhöriga om någon har omkommit, men kan delgeras till t ex församlingspräst. Ibland uppstår situationer då skolan måste förmedla budskapet. Ej via tfn	
Lämna inte elever ensam	Krisgrupp	
Följ eleven hem eller till annan trygg plats	Krisgrupp utser person	
Efter samråd med elev och familj informeras klassen	Mentor/lärare	
Etablera kontakt mellan skola/hem/elev/föräldrar	Krisgrupp utser person	
Uppföljning - Var observanta på sorgereaktioner	All personal, men särskilt krisgruppen	

6:6 Allvarlig sjukdom hos elev

ÅTGÄRD	ANSVAR	PLATS
Regelbunden kontakt	Mentor	
Viktigt att få hem skolböcker/uppgifter	Via mentor	
Informera klass efter samtycke från familj	Mentor och skolsköterska	
Skolsköterska hålls uppdaterad	Mentor	

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

6:7 Allvarlig sjukdom hos personal

ÅTGÄRD	ANSVAR	PLATS
Informations till personal och elever	Rektor eller den som rektor utsett	
Kontinuerlig kontakt med den sjuke	se ovan	
Kortsiktig och långsiktig planering och tillsättning av vikarier	se ovan	
Anpassningar av arbetsuppgifter	se ovan	

6:8 Allvarlig olycka

ÅTGÄRD	ANSVAR	PLATS
Larma SOS 112		Skadeplats
Ge första hjälpen		
Kontakta rektor/krisgrupp		
Underrätta anhöriga om olyckan	Polis	
Hänvisa media till rektor		
Dagen efter: samla personal för en genomgång av händelsen servera te/kaffe (levande ljus, tyst minut)	Krisgrupp	
Bilda kamratstödgrupper inom 48h	Krisgrupp utser person	
Informera elever	Rektor eller den som rektor utser	
Direktiv kring elevernas fortsatta skolgång - bör komma igång så fort som möjligt	Mentor och/eller mentor/skolsköterska	
Minnesstund och ceremonier samplaneras	skola/anhöriga/kyrskan	

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

6:9 Brand

ÅTGÄRD	ANSVAR	PLATS
Larma 112	Den som upptäcker brand	
Larma expeditionen som larmar /påkallar allas uppmärksamhet i hela skolan.	Den som upptäcker brand	
Utrym	All personal/ elever	
Vid utrymning: Undervisande lärare visar den säkraste vägen ut ur klassrummet till uppsamlingsplatsen på gräsplanen utanför skolbyggnaden. Undervisande lärare (som hade klassen vid tidpunkten för utrymningen) samlar ihop klassen	All personal	Baksidan av skolbyggnaden
Vid utrymning: Exp.personal tar med megafon, anhörigpärm, pärm med aktuella klassscheman.	Rektor, eller den rektor utser	Baksidan av skolbyggnaden
Uppsamling: Läraren räknar sina elever och avrapporterar till skolledningen. Undervisningsfria lärare, elever och övrig personal samlas mitt på planen för avprickning av utsedd personal.	Rektor, eller den rektor utser. Samarbetar även med brandkårens personal	Baksidan av skolbyggnaden
Ingen lämnar planen innan skolledningen har gett sitt tillstånd och meddelat "faran över."	Rektor, eller den rektor utser	Baksidan av skolbyggnaden

6:10 Våld och hot mot elev/personal

ÅTGÄRD	ANSVAR	PLATS
Bedöm situationen - ge dig aldrig in i en övermäktig situation. Anskaffa hjälp innan ingripandet		

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

Kontakta rektor vid hotsituation	
Kontakta polisen vid direkt hot Kontakta rektor vid direkt hot som tar beslut om utrymning av lokaler	Polis Rektor
Samla krisgrupp	Rektor
Ta hand om drabbad. Kontakta sjukhus vid djupare kris	Rektor
Sammankalla till EHK för upprättande av ÅP. Informera vårdnadshavare (viktigt att båda föräldrar får del av informationen ff a där eleven bor växelvis hos föräldrarna)	Rektor eller den som rektor utser
Informera personal om det inträffade	Rektor eller den som rektor utser
Samla klassen/gruppen för samtal	Rektor eller den som rektor utser
Vid behov : Gör anmälan till socialförvaltningen/polis	Rektor eller den som rektor utser

6:12 Elev avviker/försvinner

ÅTGÄRD	ANSVAR	PLATS
Informera rektor/bitr. rektor	Mentor/undervisande lärare/ personal	
Kontakta vårdnadshavare	Rektor eller den rektor utser	
Samla krisgruppen och mentor	Rektor	
Utse en kontaktperson för samarbetet med familj och polis	Rektor	
Lämna adekvat information till elever och personal	Rektor eller den rektor utser	

7. VIKTIGA TELEFONNUMMER

**ALARM TELEFON
NUMMER**

SOS ALARM

Nödnummer dygnet runt till:

Ambulans

Räddningstjänst/Brandkår

Polis

Flygräddning

Sjöräddning

Fjällräddning

Jourhavande läkare

Jourhavande tandläkare

Jourhavande präst

Socialjour

Giftinformation

112

JOURNUMMER NÄR DET INTE ÄR LIKA BRÅTTOM

Sjukvårdsrådgivningen

Texttelefon

dygnet runt när vårdcentralen är stängd

0611-844 44

020-33 00 00

Giftinformation

08-33 12 31

Apotekens läkemedelsupplysning

dygnet runt

020-66 77 66

Polisen

Närpolis

114 14

Räddningstjänsten

ej brådiskande

08-721 22 00

Ambulans, ej akut transport

08-721 23 26 för Södertörn
& Attunda.

08-454 83 39 för övriga
Stockholms län.

Brandriskprognos

Risklinjen, Anmälan om faror och risker i miljön samt farliga
produkter dygnet runt

020-93 00 00

8. LITTERATURTIPS: Barn och ungdomar i sorg och kris

Det finns en lång rad skönlitterära böcker som behandlar ämnet barn och ungdomar i kris och sorg. På den här sidan finns några tips som är skickade till myndighetens skolbibliotekslista.

Böcker för barn i åldrarna 9-12 år

På biblioteket hittar du dessa böcker på avd. Hcg

Abrahamsen, A Foss. Det var inte mitt fel

Byars, B. Skyll inte på Jimmie

Ekhom, L. Döskraj

Hellberg, H-E. Björn med trollhatten

Lian, T. Bara molnen flyttar stjärnorna

Mebs, G. Birgit

Persson, GL. Allis med is

Wikander, E. Johan är död

Böcker för unga i åldern 13 år och uppåt

På biblioteket hittar du dessa böcker på avd uHc/uHce

Chambers, A. Dansa på min grav

Haakana, Enbeningen och jag

Håkansson, B. Stoppa döden

Johansson, E. Lindansaren

Lindqvist, H. Dröm att leva

Lundgren, M. IFK Trumslagaren och Lasse

Pohl, P. Jag saknar dig, jag saknar dig

Pohl, P. Jag är kvar hos er

Sundvall, V. Bland fimpas och rosor

Brattsröm Sista dagen på sommarlovet

Worrall, A. En strimma blått

Faktaböcker för barn och unga

På biblioteket hittar du dessa böcker på avd uDofa

Gyllensvärd, G. Sorg finns

Jönsson R. M: Min pappa ville inte leva

Stalfelt, P. Dödenboken (Första fakta hyllan)

Åkesson, E. När barn frågar om lidande och död

Höjer, D. Kärlek och sorg

För vuxna att läsa:

På biblioteket hittar du dessa böcker på avd Dofa och Dok

Dyregrov, Barn och traum

aHarris, M. För alltid borta; hur barn påverkas av en förälders för tidiga död (Dok)

Holm, Julie är död (Dok)

Jarratt: Barn som sörjer

Johansson, B. Barns tankar om döden

Rudolph, M. Ska barnen få veta?: om barns möte...

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

KRISPLAN STOCKHOLMS IDROTTSGYMNASIUM

Bilaga 1

6:2 Samtal kring ett dödsfall

Låt det ta den tid det tar.

Information

- Berätta vad som hände. Tag endast med fakta, inga känslor
- Kom ihåg att när ni ger fördjupad information skall samråd ha skett med den drabbades vårdnadshavare/anhörig.
- Alla reaktioner är tillåtna.
- Ingen är tvungen att yttra sig.
- Den som pratar ska bara prata för sig själv och få prata till punkt.

Tankar och känslor:

- Vad tänker du om det som skett?
- Vad var det värsta i det som hände?
- Var det någon annan som upplevde det på samma sätt?
- Hjälp barnen sätta ord på sina känslor, uppmuntra teckningar, dikter etc.
- Vad skulle du säga om han/hon (den drabbade) hörde dig nu?

Sammanfattning:

- Försök visa på samstämmighet i tankar och reaktioner. ”Vi är lika.”
- Det mesta är normalt. Det är normalt att inte vara normal.
- Berätta om hur det kan kännas framigenom.
- Hur går vi vidare?

Visa vad elever kan göra mer:

- Tala med varandra, syskon, föräldrar och vänner.
- Besöka olycksplatsen.
- Skaffa mer information.
- Skriva dagbok.
- Göra något för och kanske tillsammans med de efterlevande.
- Besöka graven.